

Tisztelt Képviselő Úr!

A **Magyar Waldorf Szövetség** (1075 Budapest, Asbóth u. 17., képvis.: Marosváry Péter elnök), mint a magyarországi Waldorf köznevelési intézmények és fenntartóik érdekképviseleti szervezete, a közneveléssel összefüggő egyes törvények módosításáról és a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény hatályon kívül helyezéséről szóló folyamatban lévő T/6457 számú törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) tárgyában az alábbiakkal fordul Önhöz.

Törlésre javasolja Szövetségünk a Javaslatnak az Nkt. 54. § (4) bekezdését módosító 18. § (2) bekezdését, és indítványozza a szöveges értékelésre vonatkozó jelenleg hatályban lévő szabályozás fenntartását.

Indokaink:

A Javaslat a javaslattevői kommunikáció szerint könnyít a jelenlegi szabályozáson, miszerint az eddigi gyakorlattal ellentétben nem követeli meg a miniszteri egyetértést a szöveges értékelés lehetőségéhez. Azzal viszont, hogy emellett kötelezővé teszi a félévi és az év végi osztályzattal minősítést minden intézménytípus esetében, valójában megszünteti annak lehetőségét, hogy a miniszter által elfogadott kerettantervvel rendelkező, alternatív pedagógiát folytató iskolák gyakorolhassák az elfogadott kerettantervük által biztosított jogokat.

Különösen sérelmes a Javaslat a Waldorf-iskolákra nézve, melyek kerettantervükből egyértelműen kitűnik, hogy a szöveges értékelést - mint egyetlen értékelési formát - a Waldorf-pedagógia kulcsfontosságú alapelveknek tekinti. A Waldorf-iskolák a tanulók teljes tanévi munkájáról és fejlődéséről általánosan és tárgyanként is egyénre szabott, részletes szöveges értékelést alkalmaznak. A Waldorf-kerettanterv kifejezett pedagógiai alapelveként rögzíti, hogy a szöveges értékelés tudatosan kiépített gyakorlata a Waldorf-iskola alapvető nevelési eszköze. Csak ezáltal biztosítható a pedagógiailag szükséges, differenciált, a tanulási motivációt fenntartó, a fejlődés további irányait is kijelölő értékelési forma, mely nem szűkíti öt értékelési kategóriára a gyermek által elért teljesítményt. Amennyiben emellett kötelező osztályozás is előírásra kerül, úgy azzal a jogalkotó a Waldorf-iskoláknak súlyos szakmai, az ott tanuló diákoknak súlyos pedagógiai és pszichés kárt okoz. A Waldorf-pedagógia szerinti nevelés-oktatást lényegében **ellehetetleníti**.

E pedagógiai sajátosságunkat az oktatásért felelős minisztérium 2001 óta töretlenül befogadta és érvényesülését biztosította, az ügyeinkben eljáró hatóságok is tiszteletben tartották, így az elmúlt majd húsz évben nem okozott nehézséget a kizárólagos szöveges értékelés a Waldorf-iskolák feladatellátása során. Emellett a szülők is elégedettek, mivel pontosabb, részletesebb, differenciáltabb képet kapnak gyermekük haladásáról és teljesítményéről, mintha ötfokú jeggyel ítélnék meg azt. Oktatás-adminisztrációs és informatikai szempontból is megoldható a szöveges bizonyítványok digitális rögzítése, archiválása. Így ez sem indokolja az azonnali osztályzatokra váltást. Pedagógiailag továbbra is csak azt látjuk indokoltnak, hogy a Waldorf-intézmények kizárólag egyedi esetekben, pl. intézményváltáskor, felvételihez szükséges pontszám előállításakor váltsák a differenciált szöveges értékelést öt fokozatú érdemjegyre. Ez a gyakorlat az elmúlt közel két évtizedben a hatóságok és az általános tanrendű "átvevő" intézmények szempontjából is elfogadottan, zökkenőmentesen működik.

A Javaslathoz fűzött indokolást - miszerint az osztályzatok, érdemjegyek lennének egyedül alkalmasak arra, hogy a szülő, a tanuló számára egyértelmű visszajelzést adjanak az elért teljesítményről -

fejlődépszichológiai és pedagógiai-szakmai tekintetben sem tartjuk megalapozottnak. Ezzel épp ellenkező a szakmai álláspontunk, melyet a Waldorf-pedagógia nemzetközi szinten 100 éves, hazai szinten 30 éves tapasztalatain és kutatási eredményein kívül a jelen kérelmünk mellékletében hivatkozott **általános neveléstudományi tanulmányok, kutatások is egyértelműen megerősítenek.**

Szövetségünk minden tekintetben megfelelőnek tartja a hatályos szabályozást, amely az osztályozással egyenértékűnek fogadja el a szöveges értékelést, és csak iskolaváltás, vagy továbbtanulás okán várja el az érdemjegyekre váltást, vagy ha azt a szülő, tanuló kéri. Álláspontunk szerint ez az előírás megfelelő és valódi teret enged az iskoláknak az osztályzástól eltérő, annál kifejezőbb, sokrétűbb, differenciáltabb értékelési elvek alkalmazására, ugyanakkor biztosítja a köznevelési rendszer átjárhatóságát is.

Mindezekre tekintettel, és kiemelten az alternatív Waldorf-pedagógia szerint működő iskoláinknak a Waldorf-kerettantervben is elismert sajátos pedagógiai alapelveinek megőrzése és garanciája érdekében, indítványozzuk a félévi és év végi osztályozási kötelezettség előírásának mellőzését.

Az előbbieken hivatkozott módosító indítványt - részletes indokolásunkkal - a jelen megkeresésünkhöz külön iratban mellékeljük.

Szövetségünk képviseletében tisztelettel kérem, hogy Képviselő Úr szíveskedjék kezdeményezni és támogatni az előbbi indítványunknak megfelelő módosító javaslat benyújtását.

Budapest, 2019. június 17. napján

Tisztelettel:

Marosváry Péter elnök
Magyar Waldorf Szövetség

Melléklet:
- neveléstudományi hivatkozások

Melléklet

a Magyar Waldorf Szövetség által a közneveléssel összefüggő egyes törvények módosításáról és a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény hatályon kívül helyezéséről szóló T/6457 számú törvényjavaslat módosításának kezdeményezéséhez

Hivatkozott neveléstudományi tanulmányok, kutatások:

- **Ciborski, S., & Ireland, H.-A. (2015)** Assessment for Learning in Waldorf Classrooms: How Waldorf teachers measure student progress towards lifelong learning. [Bethesda, Palo Alto, CA.: Academica Press]
- **Eysenck, M. és Keane, M. (2015)** Cognitive Psychology. [Psychology Press, London, New York]
- **Rawson, M. (2015)** Assessment: A Waldorf perspective. [Research Bulletin for Waldorf Education, XX(2), 30-42.]
- **Brown, P., Roediger, H. & McDaniel, M. (2014)** Make it Stick: The Science of Successful Learning [Harvard University Press]
- **Kyriakides, L., Christoforou, C., & Charalambous, C. (2013)** What matters for student learning outcomes: A meta-analysis of studies exploring factors of effective teaching. [Teaching and Teacher Education, 36, 143–152.]
- **Sáska Géza (2012)** Mit osztályoztak a matematika tanárok 2011-ben? A matematikaosztályzat rejtett összetevői. [Educatio 2012/4. 563-577.]
- **Creemers, B., & Kyriakides, L. (2011)** Improving Quality in Education: Dynamic Approaches to School Improvement. [Routledge, Taylor & Francis Group]
- **Swaffield, S. & Dudley, P. (2011)** Assessment Literacy for wise decisions (3rd edition ed.). [London: ATL the education union]
- **Swaffield, S. (2008)** Unlocking assessment. Understanding for reflection and application. [London: Routledge]
- **Bábosik, I.; Békési, K.; Busi, E.; Lénárd, S. és Rapos N. (2004)** Szöveges értékelő eszközcsoomag fejlesztés, kísérleti bevezetése és bevélsz vizsgálata. [Új Pedagógiai Szemle 2014. 4-5.]
- **Rajnai Judit (2004)** A szöveges értékelés az Európai Unióban és a magyarországi szabályozásban [háttér tanulmány]
- **Rychen, D. és Salganik, L. (2003)** Key competencies for a successful life and a well-functioning society. [Seattle, Hogrefe and Huber Publishers]

- **Drummond, M. (2003)** Assessing Children's Learning (2nd Edition ed.).
[London: David Fulton Publishers]
- **Mepham, T, & Rawson, M. (2001)** Assessment and Learning in Steiner Waldorf Education
[SSF Publications]
- **Weinert, E. (1999)** Konzepte der Kompetenz.
[Paris, OECD]
- **Black, P. & William, D. (1998)** Inside the Black Box, Raising Standards through Classroom
Assessment School of Education
[King's College Books]
- **Csapó B. (1998)** Az iskolai tudás.
[Osiris Kiadó, Budapest]
- **Simon, T. és Halford, G. (1995)** Developing cognitive competence.
[Hillsdale, Lawrence - Erlbaum Associates. 355-375.]
- **Ericsson, A. és Smith, J. (1992)** Expert experts. Toward general Theory of expertise:
Prospects and limits.
[Cambridge University Press]
- **Gardner, H. (1991)** The unschooled mind: How children think and how school should teach.
[Oxford University, New York Basic Books]
- **Sáska Géza (1991)** Mit osztályoznak a tanárok?
[Új Pedagógiai Szemle 12. évf. 22-29.]